

Viivi Kautto

NUORTEN OSALLISTUMINEN KUNNISSA

Kuntanäkökulma

Johtamisen ja talouden tiedekunta

Kandidaatin tutkielma

Tutkimussuunnitelma

Helmikuu 2025

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
2 TUTKIMUSTEHTÄVÄ	4
3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS.....	5
3.1 DEMOKRATIAN MUODOT	5
3.1.1 Edustuksellinen demokratia	5
3.1.2 Suora demokratia	5
3.1.3 Osallistuva demokratia	6
3.2 OSALLISTUMINEN.....	6
3.3 OSALLISTAMINEN JA VAIKUTTAMINEN.....	7
4 TUTKIMUSMENETELMÄT	9
4.1 AINEISTONKERUUMENETELMÄT	9
4.2 ANALYYSIMENETELMÄ.....	10
5 TUTKIELMAN DISPOSITIO	11
6 AIKATAULU JA TOTEUTUS	12
LÄHTEET	13
LIITTEET	15
LIITE 1: ALUSTAVA HAASTATELURUNKO VIRANHALTIJOILLE JA TYÖNTEKIJÖILLE	15
LIITE 2: ALUSTAVA KYSELYLOMAKE LUOTTAMUSHENKILÖILLE	16

1 JOHDANTO

Nuorten aktiivisuuden yhteiskunnallisessa päätöksenteossa on pitkään puhuttu olevan heikkoa, mikä vaikuttaa osaltaan edustuksellisen demokratian toteutumiseen (Opetushallitus, 2024). Suomen lainsäädännössä nuorten osallistumismahdollisuudet on otettu huomioon hyvin muun muassa kuntien velvollisuudella asettaa nuorisovaltuusto tai muu nuorten vaikuttamisryhmä, jossa nuoret pääsevät osallistumaan päätöksentekoon (Kuntalaki, 26 §). Nuoret eivät tästä huolimatta aina ota itsenäisesti kantaa päätöksenteossa kuntatasolla tai valtakunnan tasollakaan (Opetushallitus, 2024). Kuntaliiton (2023) mukaan nuorten osallistumiseen halutaan kiinnittää huomiota ja pyrkiä luomaan nuorille positiivisia kokemuksia vaikuttamisesta yhteiskunnassa. Yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja politiikkaan osallistuminen on helpompaa, jos toiminta on jo tuttua ja siitä on myönteisiä kokemuksia (Kuntaliitto, 2023).

Nuorten osallistuminen ja osallistumismahdollisuudet ovat tärkeitä aiheita, sillä he tulevat päättämään kuntien ja koko Suomen asioista tulevaisuudessa. On siis tärkeää, että tulevat päätöksentekijät tietävät miten saavat yhteiskunnassa äänensä kuuluviin ja uskaltavat myös käyttää tilaisuuksia hyväkseen. Nuorten osallistumismahdollisuuksia on tutkittu jonkin verran ja nuorten osallisuutta selvitetään jatkuvasti kouluterveyskyselyissä sekä Nuorisobarometreissa.

Vaikka nuorten osallistumismahdollisuuksista ja niiden toteutumisesta parhaiten osaavat kertoa itse nuoret, joille mahdollisuuksia osallistumiseen on pyritty luomaan, olisi kuitenkin tärkeää tarkastella nuorten osallistumista myös instituutioiden näkökulmasta. Tämän tutkimuksen tavoitteena onkin katsoa nuorten osallistumista kunnan viranhaltijoiden ja työntekijöiden sekä luottamushenkilöiden näkökulmasta.

2 TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Tutkielman tavoitteena on tutkia nuorten mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon kunnassa ja näiden mahdollisuuksien konkreettista toteutumista. Tutkielmassa on tarkoitus tarkastella nuorten osallistumista kunnan hallinnon ja päätöksenteon näkökulmasta. Tutkielman empiirisen aineiston keräämisen kohteena olisi siis kunnan viranhaltijoita ja työntekijöitä sekä luottamushenkilöitä. Kunnan viranhaltijoista ja työntekijöistä haastatteluaineistoa kerätään nuorten kanssa työskenteleviltä henkilöiltä, jotka toimivat viikoittain tai jopa päivittäin nuorten kanssa.

Tutkielmaa ohjaava tutkimuskysymys on:

- Millaista nuorten osallistuminen on kunnassa viranhaltijoiden, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden näkökulmasta?

Ohjaavaa tutkimuskysymystä tukevat seuraavat alakysymykset:

- Miten kunnassa edistetään nuorten osallistumista kunnalliseen päätöksentekoon?
- Millaisia konkreettisia tapoja nuorilla on vaikuttaa kotikunnassaan?

3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Tässä luvussa käsitellään tämän tutkielman kannalta tärkeimmät teoriat ja käsitteet. Teoreettinen viitekehys muodostuu kahdesta osasta. Ensimmäisenä esitellään kolme demokratian muotoa ja niiden välisiä suhteita. Nämä demokratian muodot ovat edustuksellinen demokratia, suora demokratia ja osallistuva demokratia. Toisessa osassa tutkielman keskeisintä käsitettä osallistumista kuvataan Sherry R. Arnsteinin (1969) osallistumisen tikapuumallilla. Lopuksi vielä määritellään osallistamisen ja vaikuttamisen käsitteet.

3.1 Demokratian muodot

3.1.1 Edustuksellinen demokratia

Suomen perustuslain (731/1999) 2§:ssä määritellään valtiovallan kuuluvan Suomessa kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta. Lisäksi kansanvaltaan sisältyy jokaisen oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen (Perustuslaki 731/1999, 2 §). Perustuslain (731/1999) 14 §:n mukaan jokaisella täysi-ikäisellä Suomen kansalaisella on oikeus äänestää valtiollisissa vaaleissa eli esimerkiksi kuntavaaleissa. Edustuksellinen demokratia onkin Suomen paikallishallinnon eli kuntatason hallinnon perustana. Edustuksellisuuden perusteella jokainen täysi-ikäinen kuntalainen voi käyttää äänioikeuttaan äänestämällä valitsemaansa edustajaa kunnanvaltuustoon, joka käyttää kunnan ylintä päätöksentekovaltaa. (Kuntaliitto, 2024.)

Edustuksellinen demokratia klassisessa merkityksessään tarkoittaa, että kansalaisten valitsemat edustajat toimivat kansalaisten valitsemalla tavalla noudattaen kansalaisten ajatuksia ja mielipiteitä päätöksenteossa. Näin ei kuitenkaan aina tapahdu, sillä valittujen edustajien täytyy päätöksenteossaan ottaa huomioon myös muut edustajat ja pyrkiä tekemään sellaisia päätöksiä, jotka miellyttävät mahdollisimman suurta osaa kansalaisista. (Bevir, 2010, 1188–1190.)

3.1.2 Suora demokratia

Suorassa demokratiassa kansalaisilla on keinoja vaikuttaa päätöksentekoon myös vaalien välillä nimensä mukaan suoraan ja välittömästi. Näitä keinoja ovat esimerkiksi kansanäänestykset, kansalaisaloitteet ja kansalaispäätökset. Suoran demokratian keinot nähdään tärkeänä lisänä kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksiin edustuksellisen demokratian keinojen ohella. (Eskelinen ym., 2012, 50.)

3.1.3 Osallistuva demokratia

Osallistuvan demokratian tärkeimpänä ajatuksena on, että demokratiaa ei voida jättää poliitikkojen, yrityselämän lobbareiden tai etujärjestöjen varaan. Tavoitteena on vahvistaa jokaisen asemaa ja ihmisten osallistumista demokraattiseen suunnitteluprosessiin kaikissa vaiheissa ja kaikin mahdollisin keinoin. Äänestäminen nähdään osallistuvassa demokratiassa vain yhtenä tapana vaikuttaa, sillä ihmisillä tulisi olla mahdollisuuksia osallistua myös arkipäiväisiin päätöksiin työpaikalla, elinympäristössä ja kotikunnassa. (Eskelinen ym., 2012, 58.) Ihmisillä tulisi siis olla mahdollisuuksia ja tilaisuuksia vaikuttaa omiin asioihinsa myös vaalien välillä, jotta demokratia toteutuisi parhaalla mahdollisella tavalla.

Karjalaisen (2012, 11) mukaan osallistuva demokratia voidaan määritellä edustukselliseksi demokratiaksi, jota täydennetään suoran demokratian osallistumiskeinoilla. Barber (1984, 117-118) kutsuu tätä myös vahvaksi demokratiaksi, jossa kansalaiset osallistuvat välillisesti äänestämällä ja suoraan esimerkiksi kansalaisaloitteella. Puhtaasti edustuksellinen demokratia voidaan nähdä heikkona demokratiana, jossa kansalaiset eivät pääse juurikaan vaikuttamaan vaalien välillä (Barber, 1984, 117-118).

3.2 Osallistuminen

Tutkielman keskeisin käsite on osallistuminen, joka voidaan määritellä toimijan aktiivisuudeksi osallistua johonkin toimintaan (Siisiäinen 2010, 13). Osallistumista ja sen eri tasoja yhteiskunnassa kuvataan usein Sherry R. Arnsteinin tikapuumallin *A Ladder of Citizen Participation* (1969) avulla. Mallissa esitellään kahdeksan kansalaisosallistumisen askelmaa, jotka on jaettu kolmeen eri luokkaan. Malli on hyvin yksinkertainen, mutta se auttaa havainnollistamaan osallistumisen eri tasoja

ja tasojen välisiä eroja. Arnsteinin mukaan tikapuiden kullakin askelmalla mitataan kansalaisten mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon. (Arnstein, 1969, 216-217.)

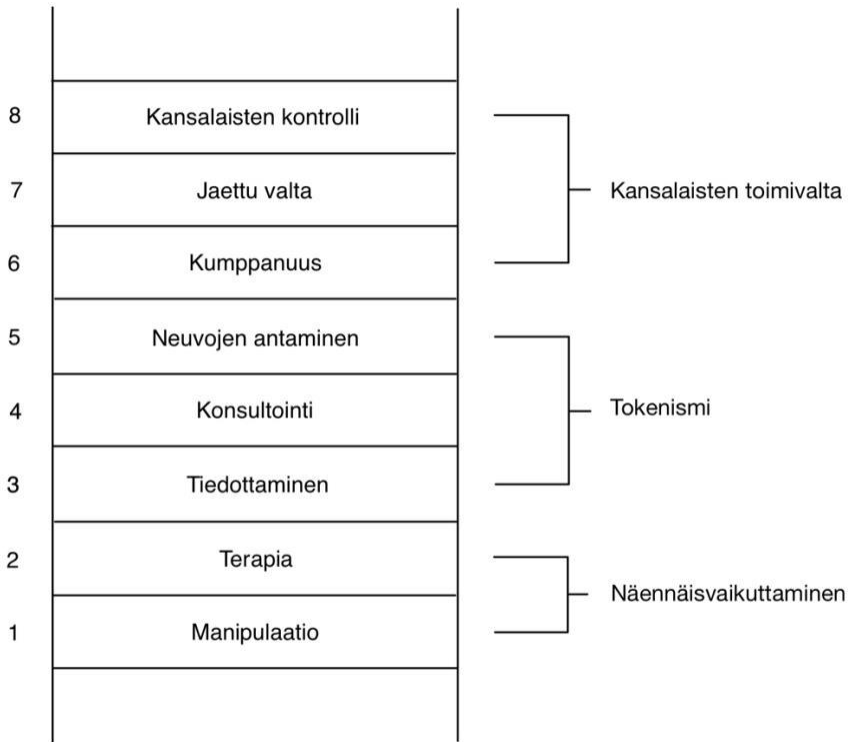
Arnsteinin tikapuumallin (Kuvio 1) kaksi alinta porrasta ovat *manipulaatio* (manipulation) ja *terapia* (therapy), jotka ovat näennäisvaikuttamisen muotoja. Näillä tasoilla ei juurikaan ole tarkoitus antaa kansalaisille mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon, vaan ainoastaan kouluttaa ja sopeuttaa kansalaisia eri tilanteisiin päätöksenteossa. Seuraavat kolme porrasta kuvaavat tokenismiä ja siihen kuuluvat *tiedottaminen* (informing), *konsultointi* (consultation) ja *neuvojen antaminen* (placation). Keskimmäisellä tasolla kansalaisilla on mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksentekoon, mutta lopullinen valta on kuitenkin aina päättäjillä. Ylimmät kolme porrasta ovat *kumppanuus* (partnership), *jaettu valta* (delegation) ja *kansalaisten kontrolli* (citizen control). Nämä askelmat kuvaavat kansalaisten toimivaltaa yhdessä päätöksentekijöiden kanssa, jolloin kansalaisilla on todellisia mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksenteossa sekä vaaleissa äänestämällä että vaalien välillä. (Arnstein, 1969, 216-217.)

Nuorten osallistumista voidaan lähestyä myös Cammaertsin ja kumppaneiden (2016, 4) mukaisten neljän poliittisen osallistumisen ulottuvuuden kautta. Ensimmäisessä ulottuvuudessa nuori osallistuu puolue toimintaan tai äänestää vaaleissa, toinen ulottuvuus kuvaa nuorten osallistumista erilaisten rakenteiden kautta kuulumalla esimerkiksi nuorisojärjestöihin, kolmas ulottuvuus on nuoren osallistumista poliittiseen keskusteluun esimerkiksi mediassa ja neljännessä ulottuvuudessa nuori etsii itsenäisesti tietoa poliittisista prosesseista tai osallistuu esimerkiksi päätöksentekotilaisuuksiin. Tässä tutkielmassa nämä ulottuvuudet kuvaavat hyvin nuorten osallistumista ja niitä voidaan soveltaa myös kuntatason päätöksenteossa. (Cammaerts ym, 2016, 4.)

3.3 Osallistaminen ja vaikuttaminen

Osallistamisen avulla pyritään aktivoimaan ja kannustamaan yksilöitä osallistumaan ja vaikuttamaan. Osallistamisessa osallistumisen halu ei synny yksilössä itsessään vaan kannustus tulee ulkopuolelta. Kansalaisia usein kehoitetaan osallistumaan erilaisissa vaikuttamisen tilaisuuksissa, jotta saadaan uusia ja erilaisia näkemyksiä käsiteltävään asiaan. (Särkelä-Kukko, 2014, 35.) Vaikuttamisen käsite eroaa selkeästi osallisuuden ja osallistumisen käsitteistä, sillä vaikuttamisella tarkoitetaan jonkinlaista vaikutusta tai muutoksen aikaansaamista poliittisessä prosessissa. Suomessa kansalaisten yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollistaa edustuksellisen demokratian malli sekä vaikuttaminen

järjestöllisessä kansalaistoiminnassa. Näiden vaikuttamismahdollisuuksien rinnalle on noussut myös arkielämän vaikuttaminen, johon kuuluu esimerkiksi kulutusvalinnat. (Oikeusministeriö, 2005, 46-47.)

Kuvio 1 Arnsteinin tikapuumalli (1969)

4 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkielma on tarkoitus toteuttaa kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena, sillä tutkielman tavoitteena on kerätä kokemuspohjaista tietoa nuorten osallistumismahdollisuuksista kunnassa. Laadullinen tutkimusote soveltuu parhaiten tilanteeseen, jossa halutaan kerätä ihmislähtöistä tietoa ja etsiä yksilöllisiä näkökulmia. Lisäksi laadullisessa tutkimuksessa ei ole lähtökohtana minkään teorian tai hypoteesien testaaminen vaan saadun aineiston tarkastelu yksityiskohtaisesti. Kvalitatiivisen tutkimusotteen valinnalla annetaan myös liikkumavaraa tutkimuksen etenemiselle joustavasti ja hyväksytään tutkimusta tehtäessä ilmenevät tarpeet tarkennuksille ja muutoksille. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2014, 164.)

4.1 Aineistonkeruumenetelmät

Tutkittavaksi aineistonkeruukohteeksi valikoitui Joroisten kunta, joka on noin 4 600 asukkaan (Tilastokeskus, 2023) kunta Pohjois-Savossa. Joroisten kunnassa nuorisotoimen tehtäviin kuuluu perusnuorisotyö eli nuorisotilojen ylläpitäminen, nuorisotiedotus sekä retki- ja tapahtumatoiminta. Lisäksi kunnassa toimii etsivä nuorisotyöntekijä ja nuorisovaltuusto, jota ohjaa nuorisotyöntekijä. (Joroisten kunta, n.d.)

Aineisto muodostuu haastatteluista, jotka kerätään Joroisten kunnan viranhaltijoilta ja työntekijöiltä, jotka työskentelevät pääosin nuorten kanssa. Haastattelu on hyvin joustava menetelmä, joten se toimii aineiston keräämiseen monissa tutkimuksissa. Haastattelun joustavuus johtuu suorasta kielellisestä tilanteesta haastattelijan ja haastateltavan välillä, mikä mahdollistaa mutkattoman tiedonhankinnan itse tilanteessa. Haastattelu tarjoaa mahdollisuuden tulkita informanttia aivan eri tavalla keskustelun avulla ja auttaa lukemaan pienetkin merkityserot haastateltavan ilmeistä ja eleistä. (Hirsjärvi & Hurme, 2022.) Haastattelut ovat teemahaastatteluja, joissa on ennalta määrätty teemat eli aihepiirit, mutta kysymykset saattavat puuttua tai niitä ei ole tarkasti määritelty (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2014, 208). Haastattelut tehdään maaliskuun aikana Teams-sovelluksella etänä tai paikan päällä kasvotusten.

Haastattelujen lisäksi monipuolisen aineiston saamiseksi kerätään kokemuspohjaista tietoa myös kunnan luottamushenkilöiltä kyselylomakkeen avulla. Kyselylomake on tehokas ja tutkijan aikaa säästävä tapa kerätä aineistoa suurelta joukolta ihmisiä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2014, 195). Vaikka tässä tilanteessa kohdekunnassa valtuutettuja ei ole useita kymmeniä, kyselylomake on kuitenkin tehokas tapa kerätä haastatteluja tukevaa aineistoa. Kyselylomakkeella kysytään luottamushenkilöiden näkökulmaa nuorten osallistumisesta kunnalliseen päätöksentekoon. Kyselylomake lähetetään sähköpostilla kunnanvaltuutetuille ja pyritään keräämään vastaukset maaliskuun aikana mahdollisimman monelta valtuutetulta.

4.2 Analyysimenetelmä

Tutkielman alustavana analyysimenetelmänä on aineistolähtöinen sisällönanalyysi, sillä kerättävä haastatteluaineisto ja kyselylomakkeiden avulla saatava aineisto tulevat olemaan kokemuspohjaista. Haastattelutilanteiden jälkeen tallenteilla oleva haastatteluaineisto litteroidaan ja käsitteellistetään, jotta voidaan lähteä luokittelemaan aineistoa ja yhdistämään saatuun tietoon aiemmin esiteltyä teoriapohjaa. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä pyritään ymmärtämään aineistossa esiintyviä näkökulmia, yhdistämään ne käsitteellisellä tasolla, jolloin voidaan tutkia ilmiötä käsitteiden kautta (Tuomi & Sarajärvi, 2018).

5 TUTKIELMAN DISPOSITIO

Seuraavassa esiteltynä tutkielman alustava rakenne.

Kansilehti

Tiivistelmä

Tekoälyn käyttö

1 Johdanto

2 Tutkimustehtävä

3 Teoreettinen viitekehys

3.1 Demokratian muodot

3.1.1 Edustuksellinen demokratia

3.1.2 Suora demokratia

3.1.3 Osallistuva demokratia

3.2 Osallistuminen

3.3 Osallistaminen ja vaikuttaminen

4 Tutkimusmenetelmät

4.1 Aineistonkeruumenetelmät

4.2 Analyysimenetelmä

5 Analyysitulokset (+ alaluvut)

6 Johtopäätökset (+ alaluvut)

Lähteet

Liitteet

6 AIKATAULU JA TOTEUTUS

Tavoitteena on edetä tutkielman toteuttamisessa kandidaatin tutkielman kurssilla määritellyn aikataulun mukaisesti. Tammi-helmikuussa olevien viikoittaisten seminaaritapaamisten aikana tutkimussuunnitelma muodostuu osissa ja valmis tutkimussuunnitelma esitellään tutkimussuunnitelmaseminaarissa perjantaina 21. helmikuuta. Tutkimussuunnitelmaseminaarissa tapahtuu myös opponointi, jossa tutkielman tekijä saa vertaispalautetta tutkimussuunnitelmastaan. Vertaispalautteessa esiin nousevilla näkökulmien avulla voi vielä pohtia tutkielman suunnitelmaa ja etenemistä ennen siirtymistä itse tutkielman toteuttamiseen. Tutkimussuunnitelmaseminaarin ja opponoinnin jälkeen alkaa itsenäinen työskentely, jonka aikana toteutetaan kandidaatin tutkielma tutkimussuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Itse tutkielman on tavoitteena valmistua huhtikuun loppuun mennessä, jolloin se jätetään arvioitavaksi.

LÄHTEET

- Arnstein, S.R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35 (4), 216-224. <https://doi.org/10.1080/01944366908977225>
- Barber, B.R. (1984). *Strong Democracy: Participatory Politics for a New Age*. Berkeley: University of California Press.
- Bevir, M. (Ed.). (2010). *Encyclopedia of political theory*. SAGE Publications, Incorporated.
- Cammaerts, B., Bruter, M., Banaji, S., Harrison, S. & Anstead, N. (2016). *Youth Participation in Democratic Life: Stories of Hope and Disillusion*. UK: Palgrave Macmillan.
- Eskelinen, T., Gretschel, A., Kiilakoski, T., Kiili, J., Korpinen, S., Lundbom, P., Matthies, A-L., Mäntylä, N., Niemi, R., Nivala, E., Rynänen, A. & Tasanko, P. (2012). Lapset ja nuoret subjekteina kunnallisessa päätöksenteossa. Teoksessa: A. Gretschel & T. Kiilakoski, (toim.) *Demokratiaoppitunti – Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa* (s. 50). Helsinki: Hakapaino. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 118.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (2022). *Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. 2. painos. Helsinki: Gaudeamus.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, S. (2014). *Tutki ja kirjoita*. 19. painos. Porvoo: Bookwell Oy.
- Joroisten kunta. (n.d.). Liikunta- ja vapaa-aika, Nuorisopalvelut. Saatavissa: < <https://www.joroinen.fi/liikunta-ja-vapaa-aika/nuorisopalvelut/> > luettu 17.2.2025.
- Karjalainen, M. *Kansalaisfoorumit edustuksellisessa päätöksenteossa*. Oikeusministeriön julkaisu 51/2012. Helsinki: Oikeusministeriö. Saatavissa: < <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-224-8> >, luettu 17.2.2025.
- Kuntalaki, 10.4.2015/410.
- Kuntaliitto. (2024). *Edustuksellinen demokratia*. Saatavissa: < <https://www.kuntaliitto.fi/kuntajohtaminen-ja-digitalisaatio/demokratia-ja-osallisuus/edustuksellinen-demokratia> >, luettu 17.2.2025.

Kuntaliitto. (2023). *Nuoret tarvitsevat tietoa politiikasta*. Saatavissa: < <https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2023/nuoret-tarvitsevat-tietoa-politiikasta> >, luettu 30.1.2025.

Oikeusministeriö. (2005). *Kohti aktiivista kansalaisuutta. Kansalaisyhteiskunta 2006 -toimikunnan raportti*. Oikeusministeriön julkaisuja 2005:14. Helsinki: Oikeusministeriö. Saatavissa: < <http://urn.fi/URN:ISBN:952-466-300-7> >, luettu 31.1.2025.

Opetushallitus. (2024). *Demokratiaa ja nuorten yhteiskunnallista osallisuutta vahvistetaan arjessa*. Saatavissa: < <https://www.oph.fi/fi/blogi/demokratiaa-ja-nuorten-yhteiskunnallistaosallisuutta-vahvistetaan-arjessa> >, luettu 30.1.2025.

Siisiäinen, M. (2010). Osallistumisen ongelma. *Kansalaisyhteiskunta*, 1(1), 8-40. Saatavissa: < <https://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201610284495> >, luettu 19.2.2025.

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731

Särkelä-Kukko, M. (2014). Osallisuuden eriarvoisuus ja eriarvoistuminen. Teoksessa: A. Jämsen & A. Pyykkönen, (toim.) *Osallisuuden jäljillä* (s. 34-36). Joensuu: Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys.

Tilastokeskus. (2023). Kuntien avainluvut, Joroinen. Saatavissa: < <https://stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?active1=SSS&year=2023> >, luettu 17.2.2025.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi.

LIITTEET

Liite 1: Alustava haastattelurunko viranhaltijoille ja työntekijöille

Viranhaltijoiden ja työntekijöiden haastattelurunko

Taustatiedot

- Nimi
- Kuinka kauan olet ollut nykyisessä työssäsi/tehtävässäsi?
- Millainen koulutustausta sinulla on?

Nuorten osallistumismahdollisuudet

- Millaisia mahdollisuuksia nuorilla on osallistua päätöksentekoon kunnassa?
  - Millaisina näet nämä mahdollisuudet nuoren kanssa toimivan aikuisen näkökulmasta? (toimivia/toimimattomia, tehokkaita/epätehokkaita, nuorten suosimia/nuoret eivät välitä)
- Millaisia muita vaikuttamismahdollisuuksia nuorilla on?
  - Millaisina näet nämä mahdollisuudet?
- Millaiset seikat estävät nuoria osallistumasta päätöksentekoon?
- Millainen asenne kunnan työntekijöillä/viranhaltijoilla/luottamushenkilöillä on nuorten osallistumiseen/vaikuttamiseen?

Nuorten osallistuminen päätöksentekoon

- Miten nuoret osallistuvat päätöksentekoon?
  - Onko osallistuminen aktiivista vai passiivista vai jotakin siltä väliltä?
- Ovatko nuoret saaneet jotakin konkreettisia muutoksia kunnassa aikaan lähiaikoina?

Lopuksi

- Haluatko nostaa esille vielä jotakin aiheeseen liittyvää?

Liite 2: Alustava kyselylomake luottamushenkilöille

Luottamushenkilöiden alustava kyselylomake

Taustatiedot

- Kuinka kauan olet ollut luottamustehtävissä?

Nuorten osallistumismahdollisuudet

- Mitä mahdollisuuksia nuorilla on osallistua kunnassa?
  - vaihtoehdot

Nuorten osallistuminen päätöksentekoon

- Miten nuoret osallistuvat päätöksentekoon kunnassa?
  - vaihtoehdot

Lopuksi

- Vapaa sana